

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНИХ ПРОЯВІВ ОСТЕОАРТРОЗУ НИЖНІХ КІНЦІВОК ВЕРТЕБРОГЕННОГО ГЕНЕЗУ

Юрик О.Є., Холопов О.В.

ДУ «Інститут травматології та ортопедії НАМН України», м. Київ

Метою наших досліджень було вивчення особливостей клінічних проявів остеоартрозу нижніх кінцівок, зумовленого дегенеративно-дистрофічною патологією хребта.

Нами було обстежено 64 пацієнта з I-II стадією захворювання, у яких чітко був встановлений нейрогенний генез цієї патології. Коксартроз був діагностований у 35 осіб, гонартроз – у 29 осіб. У осіб чоловічої статі частіш за все ушкоджувався кульшовий суглоб (10 осіб з клінічними проявами коксартрозу та 2 – з гонартрозом). У жінок такої залежності не спостерігалось (у 25 – був пошкоджений кульшовий суглоб та у 27 – колінний). Однобічне ушкодження суглобів було у 43 пацієнтів та у 21 – двобічне ушкодження (82 % - ушкодження колінних суглобів).

Нами виявлені такі типи перебігу протікання процесу: а) доброякісний – 29 чол.; б) перманентно-прогресуючий – 23 чол.; в) злякисний – 12 чол.

Клінічні ознаки доброякісного типу перебігу нейрогенного остеоартрозу великих суглобів нижніх кінцівок були такими. Захворювання виникало через 1-6 місяців після клінічних проявів вертеброгенної люмбоішіалгії або загострення судинного чи хронічного запального процесу в спинному мозку. Частіше виникало у жінок у віці 30-60 років. Майже відсутній біль при пасивній ротації (згинанні суглоба). Стартовий біль був не характерним. Біль частіше за все виникав вдень, посилювався при ходінні, тривалому перебуванні на ногах або зовнішній ротації, при спуску по сходах. Нічний біль був не характерним. Спостерігалось підвищення колінного та ахілового рефлексів в перші тижні захворювання, яке поступово змінювалося на їхнє зниження на стороні ушкодження. Діагностувалася гіпотонія та гіпатрофія чотирьохголового м'язу стегна не лише над ушкодженим суглобом, але і на регіонарному рівні (при гонартрозі); була наявною асиметрія сідничних складок на стороні ураження (при коксартрозі), ущільнення нижнього краю середнього сідничного м'язу при коксартрозі. Спостерігалися зміни шкірних покривів сегментарного рівня на боці ушкодженого суглоба.

Клінічні ознаки перманентно-прогресуючого перебігу нейрогенного остеоартрозу були такі. Остеоартроз частіш за все спостерігався у осіб, які були прооперовані з приводу гриж міжхребцевих дисків LIII-LV і у них були наявними ознаки спінального арахноїдиту, епідуриту. Час виникнення нейрогенного остеоартрозу – 1-5 років після перенесеного оперативного втручання. Були наявними ознаки помірного потовщення шкірних покривів над ушкодженим суглобом, виражена гіпотонія та гіпотрофія м'язів сегментарного рівня. Захворювання протікало тривало, на протязі багатьох років, з періодичними загостреннями процесу. Короткочасний стартовий біль поєднувався з болем в суглобі та хребті під час ходіння. Була характерною ранкова скутість в ушкодженому суглобі та хребті, обмеження рухів в ушкодженому суглобі в період загострення; крепітація в суглобі.

Злякисний перебіг нейрогенного остеоартрозу характеризувався тим, що час від перших клінічних проявів ушкодження структур попереково-крижового рівня до швидкого розвитку нейрогенного остеоартрозу III-IV ст. займав лише 1-4 роки. За клінічними ознаками не відрізнявся від звичайного остеоартрозу. При неврологічному обстеженні були ознаки міслорадикулонейропатії корінців L4-S1.

Пацієнти з першим та другим типом перебігу нейрогенного остеоартрозу нижніх кінцівок потребували консервативного лікування. При злякисному перебігу процесу консервативне лікування не ефективне. Пацієнти потребують ендопротезування ушкодженого суглоба.

Отже, встановлення генезу остеоартрозу нижніх кінцівок та визначення характеру протікання процесу дозволяє вибрати правильну тактику лікування таких хворих.

**ОСОБЕННОСТИ КЛИНИЧЕСКИХ ПРОЯВЛЕНИЙ ОСТЕОАРТРОЗА НИЖНИХ
КОНЕЧНОСТЕЙ ВЕРТЕБРОГЕННОГО ГЕНЕЗА**

Юрик О.Е., Холопов А.В.

ДУ «Институт травматологии и ортопедии НАМН Украины», г. Киев

Проведено обследование 64 пациентов с клиническими проявлениями остеоартроза нижних конечностей вертеброгенного происхождения. Установлено три типа течения процесса: доброкачественный, перманентно-прогрессирующий и злокачественный.

**THE FEATURES OF CLINICAL MANIFESTATIONS OF LOWER EXTREMITIES
ARTHROSIS OF VERTEBROGENIC GENESIS**

Yurik O.E. Kholopov A. V.

S.I."Institute of traumatology and orthopedics" of NAMS of Ukraine, Kyiv

The examination of 64 patients with clinical manifestations of lower extremities osteoarthrosis of vertebrogenic genesis has been carried out. It has been found three types of course process: benign, permanent-progressive and malignant.